

НА ПРАГУ ЗАЈЕДНИЧКОГ ИМ

Наш регион не заостаје за светом и прати савремена теоријска и кретања у области практичне примене информатичких технологија, иако према броју рачунара по глави становника нисмо у друштву савремено развијених земаља

Када се састане више од хиљаду професионалаца који се баве савременим информатичким технологијама примењивим у свакодневном животу и пословању, онда се може закључити да је реч о конференцији са веома високим дOMETИМА и квалитетом. Таква је била и недавна конференција о информатичким технологијама – *Синергија 07*, одржана у хали *Master* Новосадског сајма.

Овогодишња *Синергија*, чији је организатор Канцеларија Мајкрософта у Београду, један је од највећих скупова професионалаца из области информатичких технологија не само код нас у земљи већ и на Балкану. Показало се не само да наша земља не заостаје у праћењу савремених теоријских и кретања у области практичне примене информатичких технологија, већ да наши стручњаци дају свему томе значајан допринос. И то на бројним подручјима као што су пословне апликације, мобилност, безбедност пословања, повезивање (рачунарских и других) система, те у области развоја Hi-Tech или технологија за обогаћивање квалитета свакодневног живота.

■ ТРАСИРАНИМ ПУТЕМ

Како је то објаснио Дејан Цветковић, директор Мајкрософтове канцеларије у Београду, информатичке технологије данас изузетно брзо обогаћују наш живот и повећавају његов квалитет, али чине и непосредну везу између пословног окружења и свакодневног живота. А у пословном окружењу оне омогућују прикупљање и анализу

ЕНИТЕЉА

информација значајних за убрзано доношење одлука. То значи да и пословни менаџмент заснива своју успешност на информатичким технологијама. Тако је *Синергија 07* показала да су информационе технологије заједнички именитељ и у свакодневном животу, и у пословном окружењу.

Међутим, оно што је основни циљ развоја тих технологија, дакле, не само софтвера већ и хардвера који подржава баш тај савремени софтвер, јесте проналажење заједничког именитеља за обједињавање различитих технологија у пословним апликацијама.

Овогодишња *Синергија* је наставила путем трасираним протеклих година. Пређене су фазе од суочавања са информационим технологијама до прошлогодишњег погледа у будућност. Организатори скупа су проценили да је садашње време да се убрзано прихвати темпо који намеће савремена привреда и тако убрза пут ка информационом друштву. Због тога је овогодишња *Синергија* изнедрила и идеју да се организује Заједница професионалаца у информатичким технологијама. Наиме, схватило се да окупљање једном годишње не задовољава потребе наших стручњака за информационе технологије и да је неопходна чешћа и квалитетнија веза која би обезбеђивала размену идеја и сазнања у тој области. А то је само један од показатеља да ми у Србији не заостајемо за савременим светом у развоју и примени врхунских технологија. Таква заједница би доприносила теоријском и практичном развоју и имплементацији

информатичких технологија у нашем друштву, али би уз то повезивала и пословне партнере.

Кад се сагледа шта је све речено и приказано на *Синергији 07*, наше друштво у целини заостаје по броју рачунара у домаћинствима и у пословној примени. Али би се могло рећи да има и неколико области у којима предњачимо у односу на свет. Наш подмладак све више осваја висока места и награде на информатичким такмичењима у свету. С друге стране, чини се да у Србији има доста информатичког потенцијала. Ту је и један од Развојних центара Мајкрософта за информатичке технологије, који ради већ две године. Остали су, поред већ познатих у САД, у Ирској, Кини, Индији, а мањи развојни центар постоји и у Цириху.

Наш развојни центар је реализовао три пројекта, чији производи функционишу на милионима рачунара у свету. Сада је око 40 људи у том центру ангажовано на новом пројекту подршке за серверске податке, док се до 2010. године предвиђа да ће радити на пет пројеката. То значи да ће им бити потребни изузетни кандидати,

КВАЛИТЕТ

Овогодишња *Синергија* била је међународни скуп по броју и предавача и учесника. Пратили су је информатички стручњаци и професионалци из земаља и окружења, њих више од хиљаду. Иначе је до сада на свих седам скупова *Синергије* учествовало више од 20.000 људи.

На више од стотину предавања из дванаест целина, говорили су врхунски стручњаци из Грчке, Немачке, Канаде и других земаља света и окружења. Поред чисто техничких, значајан део предавања био је посвећен пословању (бизнису), менаџменту и оним техникама и областима које су интересантне појединцу, а не само предузећима и компанијама које су на тај скуп послале своје челне људе из информатичких структура. Тиме је остварен и спој између техничких знања и њихове примене у пословној пракси, од управљања пословима и производњом до маркетинга, чиме су знања и искуства из света постала доступна и нашим пословним људима и менаџерима. То су људи који треба да промовишу употребу информационих технологија у Србији и начине на које баш те технологије могу успешно да се искористе.

Колико је *Синергија 07* била занимљива за медије говори и податак да је било акредитовано 140 новинара из земље и окружења.

способни да раде на пројектима од стратегијског значаја у информационом технологијама. Један од пројеката нашег развојног центра јесте препознавање математичких формула исписаних руком на панелу, које се преносе у дигитални облик на екран рачунара. Наставиће се и са развојем сличних апликација за физичке и хемијске формуле, што је значајан допринос свим онима који убрзано размишљају о својим идејама и проверавају колико су оне утемељене на егзактним математичким, физичким или хемијским процесима.

■ МАЈКРОСОФТОВЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

С обзиром на то да је *Синергија* чедо Мајкрософта, који нуди своје производне на клијентској и серверској основи, највише речи је било о њиховим постојећим и новим технологијама. Тако, кад је реч о најновијем оперативном систему Windows Vista, ни највећи оптимисти нису предвиђали да ће она окупирати наше, као и светско тржиште. Показало се да је то веома погодна платформа за проналажење података, има велику сигурност, обезбеђује контролу приступа појединим информацијама, управљање рачунарском инфраструктуром и велику мобилност.

Нови канцеларијски програм Office 2007 јесте скуп алата за десктоп и серверско пословање, односно то су алати за савремено управљање садржајима пословних и других апликација. Тај програм, више него претходни, обезбеђује да се унапређује пословно обавештавање и да се у сваком моменту дође до одговарајуће

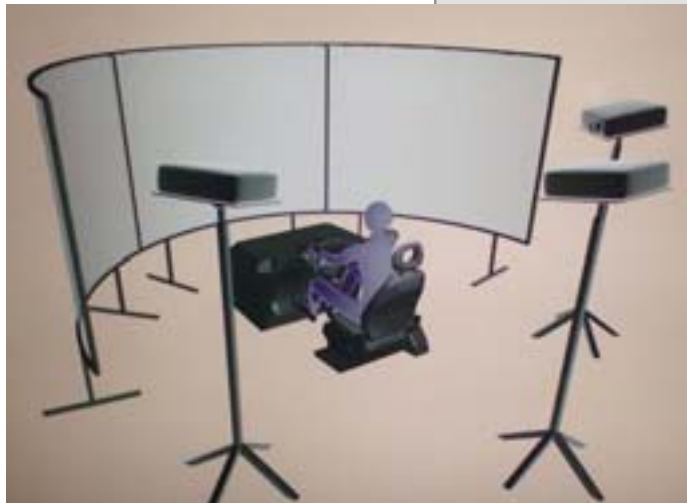
пословне информације. То доказује да су у Мајкрософту свесни да су данас неопходни програми и апликације које ће се користити након инсталације. И то за пословне циљеве, односно обезбеђиваће добит оном ко заснива своје пословање на њиховим апликацијама.

Међу новинама које ће Мајкрософт пласирати на тржиште у наредном периоду биће и *Windows server 2008*. То ће бити платформа која ће имати фокусирану интероперабилност – омогућаваће да се у предузећима, у којима се одједном не занавља целокупна информатичка технологија, већ се и даље користи стари хардвер и проверен софтвер, чак и конкурентских предузећа, све апликације могу извршавати и резултати видети на корисничким екранима. То ће бити могуће јер се развој и имплементација заснива на производним стандардима, при чему се има у виду да постоје отворени производни стандарди, као што постоји и софтвер отвореног кода. Тако се наглашава да ће *Windows server 2008* омогућавати интероперабилност властитих и конкурентских софтверских производа. Поред тога систем ће имати могућност самоуправљивости, тако да ће сам смештати податке где је то најефикасније, мада то, на крају, и није битно за корисника, а уједно ће се и сам аутоматизовано одржавати. Тај серверски програм омогућаваће велику безбедност података у мрежној инфраструктури, а донеће и једну новину. Биће то сигурносни програм *Антиген* за заштиту од вируса и других малициозних програма.

■ РАСТ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Пратећи тежњу раста мрежне инфраструктуре, у Мајкрософтовим лабораторијама развија се и одговарајући алат за управљање, назван *System Managment Server*, који ће омогућавати истовремену инсталацију оперативног система на више рачунара прикључених на сервер, односно сервисирање у разним случајевима. Колико је то значајно знају највише они који професионално одржавају мрежне системе. Предвиђа се да ће систем оператер са једне конзоле моћи да управља свим оперативним системима на разним серверима.

Највише наде се, ипак, полаже у *SQL server 2008*, за који је речено да ће то бити најмоћнији производ Мајкрософта у наредном периоду. Он ће моћи аутоматски у графичком облику да прикаже систем под којим функционише инфраструктура и да

Пултови Интернета на сваком кораку

прилагођава програмске апликације. Све то је помак ка колаборационој структури, при чему се указује да је данас 70 одсто тржишта колаборационо, односно да је оријентисано на сарадњу у пословним информацијама. То је онај други заједнички именитељ ком тежи Мајкрософт у развоју свог софтвера. У ту визију уклапа се и *Exchange server*, платформа за развој портала, *Windows* студио и други програми.

Све то је основа да пословни људи могу приступити потребним информацијама, без обзира на то где се налазе, са било ког уређаја. То подразумева да се могу користити не само рачунари десктоп већ и мобилни, iPod и други уређаји, укључујући, наравно, и мобилне телефоне. Данашње тржиште захтева повезаност апликација

СИМУЛАТОР ЗА АУТО-ШКОЛЕ

Организатора ваља похвалити за то што је на *Синергију* довео и тим младих људи који је био један од победника на информатичкој олимпијади у Сеулу (Кореја). Какав је квалитет тих младих људи, студената пре свега, говори податак да су они израдили и представили први српски интерактивни симулатор за обуку у вожњу аутомобила. Наравно, они развијају и апликације за учење деце како да се понашају у саобраћају.

Према речима Милана Стојнића, студента Факултета организационих наука, једног од учесника пројекта, симулатор је израђен на основу знања и праксе за полагање возачког испита, а од идеје до прототипа протекло је нешто више од две године. За тестирање софтвера и реалних услова у саобраћају коришћен је *Мерцедесов* аутомобил, за симулацију градског окружења снимљене су и дигитализоване фасаде у Београду, а све је урађено према прописима о безбедности саобраћаја код нас и у свету. Били су потребни и статистички подаци из Завода за статистику да би се што реалније представила ситуација за реално обучавање кандидата за возача.

Симулатор је замишљен тако да не учи механику вожње већ омогућава учење правила саобраћаја и интеракцију окружења за њихово поштовање. Ту је и виртуелни инструктор који даје команде и бодује поступке кандидата. Слика градског окружења приказује се помоћу пројектора на платну од 180 или 360 степени и веома је реална. Наравно, у свету се таква решења већ примењују, али још не постоје стандарди за симулаторе вожње. Иако је у решењу примењено све што постоји у Закону о јавном саобраћају и програмима аутошкола, чека се озаконявање симулатора као помоћног средства у обуци кандидата за возаче.

на свим тим уређајима, укључујући чак и софтвер на DVD или ТВ уређајима у нашим кућама. Свим тим уређајима моћи ће се приступити Интернету као мрежи за коришћење података за личне или пословне потребе. То говори да је стратегија развоја савременог софтвера независна од хардвера и, захваљујући пословним стандардима, доступна са било ког информатичког уређаја. За лап-топ рачунаре и мобилне телефоне данас није никакав проблем да приступају Интернету уколико је власник претплаћен на неки сервис. У савременом свету и телевизори имају опције приступа Интернету и избору садржаја који занима кориснике.

У стратегији продора на тржиште Мајкрософт ће понудити и *Visual studio* као скуп алата за развој софтвера за највећи број програмских језика. Тиме се не завршава хоризонтални продор Мајкрософта на тржи-

Ко може склопити рачунар за нешто више од четири минута у првом покушају

Челни људи Мајкрософта у Србији и „Синергије 07“: Никола Мирчић, Дејан Цветковић и Владимир Кнежевић

ште, а што се тиче вертикалног продора, за то су задужени пословни сарадници, којима остаје довољно места да унапређују своје апликације и учине их ефикаснијим и доступнијим свим врстама и нивоима корисника. Ако се, дакле, има у виду да је веома тешко поново кренути испочетка у развоју оперативног система, посебно када већ постоји веома развијена инфраструктура, онда је јасно на чему се заснива и даљи развој Мајкрософтових софтверских производа.

А у Србији је довољно пословних партнера који развијају софтвер за вертикалне апликације, а њихове вештине превазилазе границе наше државе. *Синергија* је, дакле, и поред тога што промовише нове технологије и њихову примену, уједно и скуп на коме долазе до изражаја и технологије пословних сарадника.

■ ПРАТЕЋИ САДРЖАЈИ

Овако успешна и добро организована конференција није прошла без бројних пратећих активности. Пре свега ваља истаћи *hands-on* лабораторију, компјутерску учионицу у којој је одржан курс за стицање титуле *Master of Deployment*, сертификат који ће после *Синергије* постати комерцијалан. Тако су учесници ове конференције имали прилику да бесплатно присуствују предавањима о примени Мајкрософтових решења и, наравно, да полагају испит за добијање ове примамљиве титуле. Тим документом потврђује се да је онај ко је поседује у стању да осмисли, изгради и подржава компликоване информационе системе, чија је улога да подржавају пословање у свим доменима и ситуацијама. У поменутој лабораторији учесници су након предавања могли да испробају представљене технологије и увере се у њихов квалитет и предности.

Постављена је и конференцијска продавница са производима који су повезани са садржајем *Синергије 07*. Узбуђење је донело и такмичење у брзом склапању рачунара, у коме је победник успео да склопи рачунар и да он проради након четири минута и шест секунди. Свој продајни штанд имала је компанија *Desk*, која је као технички спонзор уредила *hands-on* лабораторију и поставила пултове за Интернет, претворивши тако Мастер центар у Интернет кафић, место где се могло приступити хипербрзом Интернету. Та компанија је представила и најбржи рачунар у Србији *DESK H407Sli*, произведен у сарадњи са неколико светских произвођача рачунарске опреме.

ПАКОМ из Ниша је у Мастер центру представио продају информационог технологија *on-line*, преко Интернета, Телеком Србија је приказао како се Мајкрософтове технологије имплементирају у мобилној и стационарној телефонији, о *Интелу* не треба много причати, јер је он најпознатији по утрци у производњи процесора код нас. Ту су били још и *Елсон* који је представио најновији штампач *Stylus D120*, *Hawlet-Pascard* са производима, услугама и решењима за пословне људе и произвођаче, међу којим је најзначајније представљање решења за оптимизацију пословне технологије. То су софтверска решења за управљање и апликацијски сервиси, којима се, како они кажу, повезују перформансе информатичких система, побољшава управљање и аутоматизују кључне функције на нивоу стратегије, апликација и операција.

Слику о примени информационог технологија употпунила је и компанија *Quest software*, која је од основне функције које нуде оперативни системи UNIX, Мајкрософтов Windows, IBM, ВЕА и других, кренула даље и развила апликације које омогућују боље перформансе, доступност база података и већу могућност управљања њима.

Без обзира на то што су челни људи Мајкрософта у региону и други учесници оценили да су том конференцијом испуњени њихови интереси и постављени циљеви, из других углова може се рећи да је то, пре свега, била техничка конференција на високом нивоу, организована за стручњаке и експерте у примени информатичких технологија. Теме на том скупу биле су изузетно актуелне, прилагођене учесницима, а садржајност је имала како теоријску тако и практичну страну представљања. Међутим, тако постављена *Синергија 07* превазилази интересе организатора. Она има шире друштвене конотације и омогућује бржи и квалитетнији прелазак у информатичко друштво. При томе није реч о аутоматизованој технологији која би пасивизирала човека интелигентним решењима, већ пре свега о технологији за чију примену је неопходан и висок ниво техничких и информатичких знања, и поверење у сопствене потенцијале да ће њену примену моћи контролисати и тако остваривати не само пословне резултате већ и унапређивати квалитет живота обичних грађана. Ако је човекова будућност у информатичком друштву, онда је убрзање које је учинила овогодишња *Синергија* значајан помак унапред. ■

Никола ОСТОЈИЋ